

SÁMEDIGGI

Sámedikki reviderejuvvon bušeahtta geassemánnu 2026

Ášši 024/26 – Mearriduvvon 17.06.2026

Bušeahtta x Budsjeft

Sisdoallu / Innholdsfortegnelse

ÁLGGAHUS	5
OLLISLAŠ JUOLLUDUS SÁMEDIGGÁI	6
3 RÁMMAT JA PRINSIHPAT	7
3.1 SÁMEDIKKI EKONOMALAŠ RÁMMAJUOLLUDUS	7
KAP. 4 GIELLA	9
4.1.1 Váikkuhangaskaoamit áŋgiruššansuorggit - Giella	9
4.2.1 Čoahkketabealla - Sámegeielaid geavaheapmi	9
4.2.2 Guovttegielatvuodadoarjja suohkaniidda – njuolggodoarjja	10
4.2.3 Guovttegielatvuodadoarjja fylkkasuohkaniidda - njuolggodoarjja	11
4.3.1 Čoahkketabealla - Sámegeielaid ovdánahttin	12
4.3.5 Giellaguovddážiid deaivvadeapmi - konferánsa	12
4.3.8 Giellaovddidandoaimmat - ohcanvuđot doarjja	13
4.3.10 Sámegeieldoaimmat lulli-, ubmi-, bihtán-, julev-, nuortalaš- ja márkosámi guovlluin - ohcanvuđot doarjja	13
KAP. 5 BAJÁŠŠADDAN, OAHPAHUS, ALITOAHPPU JA DUTKAN	14
5.1.1 Váikkuhangaskaoamit áŋgiruššansuorggit – Bajásšaddan, oahpahus, alitoahppu ja dutkan	14
5.4.1 Čoahkketabealla – Sámegeielat mánát otná servodagas	14
5.4.4 Pedagogalaš ávdnasiid ovddideapmi mánáidgárddiide - ohcanvuđot doarjja	15
5.7.1 Čoahkketabealla - Sámi sisdoallu skuvllas	15
5.7.5 Pedagogalaš fágabeaivvit - konferánsa	15
5.9.1 Čoahkketabealla – Oahpponeavvut	16
5.9.3 Oahpponeavvuid almmolaš háhkan - šiehtadus	16
5.11.1 Čoahkketabealla - Oahppo- ja dutkanfálaldat	17
5.11.2 Strategijabargu sámi dutkama ja alitoahpu várás – prošeakta	17
5.12.1 Čoahkketabealla – Rekrutteren	18
5.12.3 Rekrutteren – ohcanvuđot doarjja	18
KAP. 6 AREÁLAT, BIRAS JA DÁLKKÁDAT	19
KAP. 7 EALÁHUSAT	19
7.1.1 Áŋgiruššansuorggit - Ealáhusat	19
7.2.1 Čoahkketabealla - Vuodđoealáhusat	20
7.2.3 Mariidnaealáhusat - ohcanvuđot doarjja	20
7.2.5 Eanadoallu, gilvvagárdedoallu ja meahccedoallu – ohcanvuđot doarjja	21
7.2.6 Boazodoallu - ohcanvuđot doarjja	21
7.4.1 Čoahkketabealla - Sámi mátkeealáhusat, hutkás ealáhusat ja sámi borramuš	22

7.4.7 Duottar Studio AS – njuolggodoarjja	22
KAP. 8 KULTUVRA	23
8.1.1 Váikkuhangaskaoamit áŋgiruššansuorggit – Kultuvra	23
8.3.3 Kulturdoaimmat – ohcanvuđot doarjja	23
8.4.1 Čoahkketabealla – Sámi kulturásahusat	24
8.4.5 Teáhterat – njuolggodoarjja	25
8.4.6 Museat – njuolggodoarjja	25
8.4.8 Ásahusovddideapmi – ohcanvuđot doarjja	27
8.4.9 Nuortalaš kulturjahki – prošeakta	27
8.4.12 Ođđa sámi ásahusaid huksen – prošeakta	27
8.4.14 Ásahusovddideapmi – gelbbolašvuodálokten – prošeakta	27
KAP. 9 KULTURMUITOSUODJALUS	28
9.1.1 Váikkuhangaskaoamit áŋgiruššansuorggit – Kulturmuitosuodjalus	28
9.4.1 Čoahkketabealla – Sámi kulturárbbi heiveheapmi ja gaskkusteapmi	28
9.4.4 Sää'msijdd - deaivvadanbáiki ja nuortalaš kulturárbbi gaskkustanarena - prošeakta	29
KAP. 10 DEARVVAŠVUOHTA, SOSIÁLA JA MÁNÁIDSUODJALUS	30
10.1.1 Váikkuhangaskaoamit áŋgiruššansuorggit - Dearvvašvuohta, fuolahus ja mánáidsuodjalus	30
10.3.1 Čoahkketabealla - Dearvvašvuoda- ja fuolahusbálvalus	30
10.3.8 Dearvvašvuoda-, fuolahus- ja mánáidsuodjalusprošeavttat – ohcanvuđot doarjja	31
KAP. 11 ÁLGOÁLBMOGIID VUOIGATVUOĐAT, RIIKKAIDGASKASAŠ BARGU JA DÁSSEÁRVU	31
KAP. 12 OVTTASBARGOŠIEHTADUSAT	32
12.1.1 Váikkuhangaskaoamit áŋgiruššansuorggit - Ovttasbargošiehtadusat	32
12.2.1 Regionálaovddidanprošeavttat - ohcanvuđot doarjja	32
KAP. 13 EARÁ DOAIBMABIJUT	33
13.1 Čoahkketabealla - Eará doaibmabijut	33
13.1.4 Bellodagaid ja joavkkuid organisašuvnnat main lea ovddastus Sámedikkis – ohcanvuđot doarjja	33
13.1.8 Válgáortnega revisuvdna ja demokratiija guorahallan – prošeakta	34
13.2 Váikkuhangaskaoamit politihkalaš dássi	35
13.2.3 Bellodagaid ja joavkkuid organisašuvnnat main lea ovddastus Sámedikkis – ohcanvuđot doarjja	35
KAP. 14 DIEVASČOAHKKIN	36
14.1.4 Sámedikki bearráigeahččanlávdegoddi	36

KAP. 15 SÁMEDIGGERÁÐÐI	36
KAP. 16 HÁLDDAHUS	37
16.1 Čoahkktabealla – Sámedikki hálldahus	37
MEARKKAŠUMIT ÁŠŠIS 024/26	38

Álggahus

2026:s galgá oktiibuot 14 867 826 ruvdno juhkkovuvvot reviderejuvvon bušeahtas, 2025 jahkebohtosa vuodul ja Stuoradikki lassidoarjaga vuodul.

Sámediggi lea netto bušeahtta doaibma. Dat mearkkaša ahte posiitiiva jahkebohtosa sáhtta disponeret, ja negatiiva bohtosa ferte gokčat. Vejolaš vuolláibáhčaga gokčá čuovvovaš jagi bušeahtta. Sámediggi revidere bušeahta juohke jagi geassemánu dievasčoahkkimis, njukčamánu jahkediédáhusa vuodul mas lea mielde maddái jahkereketdoallu.

Sámediggi sáhtta hálddašit departemeantta addán poastta 50 ruđaid friija. Dát ii guoskka várrejuvvon ruđaide mat bohtet eará poasttain departemeanttain, nugo poasttain 21, 75 ja 78. Lassijuolludusat váldojuvvojit dattetge mielde reviderejuvvon bušehtii.

Ášši 006/26 *Sámedikki 2025 jahkediédáhus*, 6. oasi – jahkereketdoallu ja 7. dieđu vuodul, lea Sámedikkis 4 867 826 ruvdnosaš posiitiiva iežaskapítála (badjelbáza) 31.12.2025. Gielda- ja guovlodepartemeantta juolludus lea dasa lassin lasihuvvon 10 000 000 ruvnnuin Bargiidbellodaga, Sosialisttalaš Gurutbellodaga, MDG, Guovddášbellodaga ja Ruoksada bušeahttasoahtamaša dihte. Oktiibuot galgá 2026 reviderejuvvon bušeahtas juohkit 14 867 826 ruvno.

Sámedikki reviderejuvvon bušeahtta čuovvu Sámedikki 2026 bušeahta kapihttaljuogu. 2026 reviderejuvvon bušeahtas leat mielde dušše kapihttalat ja oassekapihttalat main leat rievdadusevttohusat. Dat mearkkaša ahte ii leat oktilis nummarastin.

Ollislaš juolludus Sámediggái

	Bušeahtha 2026	Odđasit- juhkkoj. bušeahtha	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
560.50 Gielda- ja guovlodepartemeanta (GGD)	772 881 000	10 000 000	782 881 000	1,3 %
328.78 Kulturdepartemeanta (KUD)	2 300 000	0	2 300 000	0,0 %
226.21 Máhttodepartemeanta (MD)	6 000 000	0	6 000 000	0,0 %
900.75 Ealáhus- ja guolástusdepartemeanta (EGD)	7 000 000	0	7 000 000	0,0 %
Submi	788 181 000	10 000 000	798 181 000	1,3 %

3 Rámmat ja prinsihpat

3.1 Sámedikki ekonomalaš rámmajuolludus

Doaibmaboađut	Bušeahhta 2026	Odđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
Departemeanttaid juolludusat	788 181 000	10 000 000	798 181 000	1,3 %
Submi doaibmaboađut	788 181 000	10 000 000	798 181 000	1,3 %
Doaibmagolut				
Politiikakalaš dási doaibma	43 932 000	750 000	44 682 000	1,7 %
Hálddahusa doaibma	181 910 000	500 000	182 410 000	0,3 %
Submi doaidmagolut	225 842 000	1 250 000	227 092 000	0,6 %
Doaibmaboađus	562 339 000	8 750 000	571 089 000	1,6 %
Ekonomalaš vaikkhangaskaoamit				
Njuolggodoarjja	371 689 000	2 925 000	374 614 000	0,8 %
Ohcanvuđot doarjja	127 830 000	4 940 000	132 770 000	3,9 %
Šiehtadus	35 005 000	1 900 000	36 905 000	5,4 %
Prošeakta	25 965 000	3 450 000	29 415 000	13,3 %
Konferánsa ja árvoštallan	1 850 000	400 000	2 250 000	21,6 %
Submi doaibmabijut	562 339 000	13 615 000	575 954 000	2,4 %
JAHKEBOAĐUS	0	-4 865 000	-4 865 000	

3.2 Ekonomalaš váikkuhangaskaoamit

2026 geassemánu reviderejuvvon bušeahta oktavuodas mearriduvvojit rievdadusat teakstaoasis sámediggeráđi ja dievasčoahkkinjođihangotti doaibmanválddi birra kapihtalis 3.2 Ekonomalaš váikkuhangaskaoamit:

Sámedikki ekonomalaš váikkuhangaskaomiide gullet njuolggadoarjagat organisašuvnnaide ja ásausaide, iešguđet ohcanvuđot doarjjaortnegat, šiehtadusat, prošeavttat, konferánsat ja evalueremat.

Stáhta ekonomiijanjuolggadusat geatnegahttet Sámedikki fuolahit ahte doarjjahálddašepmi lea beaktil ja ulbmiliid mielde. Dasa gullá maid gáibádus bearráigeahččan- ja duodaštanortnegiidda, vai ruhtageavaheapmi lea bures duodaštuvvon.

Sámediggeráđis lea váldi hálddašit Sámedikki bušeahta earret go čuovvovaš poasttaid:

- 1010 Sámedikki dievasčoahkkin
- 1110 Sámedikki dievasčoahkkinjođihangoddi
- 1111 Sámedikki fágálávdegoddi
- 1120 Sámedikki bearráigeahččanlávdegoddi
- 1930 Sámedikki váiddalávdegoddi
- Sámedikki hálldahus
- Sámi Giellagáldu kap. 11.2.2
- 87010 Bellodagaid ja joavkkuid organisašuvnna main lea ovddastus Sámedikkis
- 87101 Sámedikki politihkalaš joavkkut
- 87110 Opposišuvna bargoeavttut
- 88301 Válgortnega revišuvdna ja demokratiija guorahallan - Čállingoddebálvalusat
- 88302 Válgortnetlávdegoddi
- 88303 Demokratiijalávdegoddi

Sámediggeráđis lea ovddasvástádus mearridit mihtomeriid ja boadusoláhussii, ja maiddáa raporteret dievasčoahkkinii ráđi dieđáhusa ja jahkediđáhusa bokte. Sámediggeráđđái addojuvvo maid váldi hálddašit barggaid maid Sámediggi lea ožžon lágaid ja lánkaásahusaid olis.

Sámediggeráđis lea váldi ođđasis disponeret gitta 20 % bušeahta várrejuvvon ruđain, earret go ovdalis namuhuvvon poasttaid. Váldi ođđasis disponeret ii guoska hálldahusa doaibmagoluide ja namuhuvvon poasttaide maid sámediggeráđđi ii hálddaš. Sámediggeráđđi ii sáhte ođđasis disponeret poasttaide mat eai leat mielde dán jagi bušeahtas ja/dahje reviderejuvvon bušeahtas.

Dievasčoahkkin addá maiddáa sámediggeráđđái váldi viidáseappot juohkit juolludusaid maid departemeanttat dahje dan vuollásaš etáhtat juhket Sámediggái, earret go stáhtabušeahta ja ráđdehusa reviderejuvvon nátionálabušeahta. Dát guoská juolludusaide mat bohtet dan jagi ja mat leat merkejuvvon dihto ulbmiliidda dahje sámi ásausaide. Dakkár juolludusat galget raporterejuvvot ráđi dieđáhusas.

Sámediggeráđđi galgá ráđi dieđáhusa oktavuodas bidjat mielde bajilgova vejolaš ođđasis disponeremiin mat leat dahkkon dieđáhusjagi.

Sámedikki dievasčoahkkinjođihangottis lea váldi disponeret poasttaid kapihtalis 14 earret go doaibmanummára 1310 Sámi parlamentáralaš ráđđi. Dasa lassin hálddaša dievasčoahkkinjođihangoddi ortnegiid Sámedikki politihkalaš joavkkut (doaibmanummar 87101), Opposišuvna bargoeavttut (doaibmanummar 87110), Bellodagaid ja joavkkuid organisašuvnna main lea ovddastus Sámedikkis (doaibmanummar 87010), prošeavtta Válgortnega revišuvdna ja demokratiija guorahallan - Čállingoddebálvalusat (doaibmanummar 88301) gullevaš lávdegottiin – Válgortnetlávdegoddi (doaibmanummar 88302) ja Demokratiijalávdegoddi (doaibmanummar 88303).

Sámedikki direktivrras lea váldi hálddašit ruđaid kapihtalis 16 Sámedikki hálldahus, ja sus lea váldi ođđasis disponeret hálldahuslaš poasttaid gaskkas bušeahtas. Sámi Giellagáldu direktivrras lea váldi disponeret ruđaid mat leat várrejuvvon kapihtalis 11.2.2 Sámi Giellagáldu.

Kap. 4 Giella

4.1.1 Váikkuhangaskaoamit áŋgiruššansuorggit - Giella

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
Sámegielaide ovdánahttin	73 597 000	800 000	74 397 000	1,1 %
Sámegielaide geavaheapmi	80 759 000	650 000	81 409 000	0,8 %
NAČ 2016:18 Váibmogiella čuovvoleapmi	800 000	0	800 000	0,0 %
Submi	155 156 000	1 450 000	156 606 000	0,9 %

4.2 Sámegielaide geavaheapmi

4.2.1 Čoahkketabealla - Sámegielaide geavaheapmi

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
Guovttegielatvuodadoarjja suohkaniidda - njuolggodoarjja	74 433 000	50 000	74 483 000	0,1 %
Guovttegielalašvuodadoarjja fylkkagielaide - njuolggodoarjja	6 326 000	600 000	6 926 000	9,5 %
Submi	80 759 000	650 000	81 409 000	0,8 %

4.2.2 Guovttegielatvuodadoarjja suohkaniidda – njuolggodoarjja

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
10001 Guovdageainnu suohkan	10 700 000	0	10 700 000	0,0 %
10002 Kárášjoga gielda	9 480 000	0	9 480 000	0,0 %
10003 Deanu gielda	6 555 000	0	6 555 000	0,0 %
10004 Porsáŋggu gielda	5 058 000	0	5 058 000	0,0 %
10005 Unjárgga gielda	8 289 000	0	8 289 000	0,0 %
10006 Gáivuona suohkan	5 724 000	0	5 724 000	0,0 %
10008 Snáasen tjjelte	3 723 000	0	3 723 000	0,0 %
10009 Loabága suohkan	3 956 000	0	3 956 000	0,0 %
10010 Raavrhvijnke tjjelte	3 540 000	0	3 540 000	0,0 %
10011 Aarborten tjjelte	3 323 000	0	3 323 000	0,0 %
10012 Røros suohkan	3 370 000	0	3 370 000	0,0 %
10013 Hábmerna suohkan	5 224 000	0	5 224 000	0,0 %
10014 Dielddanuori suohkan	4 280 000	0	4 280 000	0,0 %
10018 Sálat suohkan	1 211 000	50 000	1 261 000	4,1 %
Submi	74 433 000	50 000	74 483 000	0,1 %

Doarjaga mihttomearri:

Ávvudit ahte Sálat suohkan lea mielde sámegielaide hálddašanguovllus.

2026:s lahttuduvvui Sálat suohkan sámegielaide hálddašanguvlui giellamovttiidahttinsuohkanin. Sámediggi liiko ávvudit go ođđa suohkanat lahttuduvvojit sámegielaide hálddašanguvlui, vai lahttudeapmi ii leat dušše báhpira nalde. Ávvudeapmi addá suohkanii vejolašvuoda fuomášuhttit lahttudeami.

Sálat suohkana njuolggodoarjja lasihuvvo 50 000 ruvnnuin. Dat lea ovttageardásaš juolludus.

4.2.3 Guovttegielatvuodadoarjja fylkkasuohkaniidda - njuolggodoarjja

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
10050 Finnmárkku fylkkasuohkan	1 732 000	0	1 732 000	0,0 %
10052 Nordlánda fylkkasuohkan	1 672 000	183 000	1 855 000	10,9 %
10053 Trøndelága fylkkasuohkan	1 461 000	315 000	1 776 000	21,6 %
10055 Romssa fylkkasuohkan	1 461 000	102 000	1 563 000	7,0 %
Submi	6 326 000	600 000	6 926 000	9,5 %

Fylkkasuohkaniid guovttegielatvuodadoarjaga ođđa njuolggadusat bohte fápmui 2026:s. Fylkkasuohkaniid meroštallanmálla lea ain seamma go ovddeš njuolggadusain, muhto 2026 rájes rehkenastojuvvojit Romssa ja Finnmárkku fylkkasuohkanat sierra Sámedikki bušehtas. Dat mearkaša ahte Romssa ja Finnmárkku fylkkasuohkanat ožžo 2026 bušehtas eanet doarjaga go 2025 ja ovddit bušehtain, ja seammás ožžo Nordlánda ja Troanddin unnit doarjaga 2026 bušehtas go 2025 ja dain ovddit bušehtain.

Dát ovddeš boasttujuohkin boahá das go Sámediggi ain meannudii Romssa ja Finnmárkku oktan fylkkasuohkanin, vaikko fylkkasuohkan juhkkovuvui guovtti oassái 2024:s. Fylkkasuohkanat meannuduvvojedje oktan fylkkasuohkanin dan geažil go Sámediggi ii ožžon liige juolludusaid Stuoradikkis gokčat Romssa ja Finnmárkku juohkima. Ášši lea njuolgan go njuolggadusaid leat rievadadan ja fylkkasuohkanat rehkenastojuvvojit dál guoktin fylkkasuohkanin.

Sihkkarastin dihtii ahte fylkkasuohkanat, mat 2026 rájes leat ožžon unnit doarjaga go 2025:s, sáhttet joatkit plánejuvvon doaimmaid, de evttohuvvo lasihit poastta. Lassáneapmi lea molsunortnet 2026:s heivehan dihtii ollislaš juolludusa fylkkasuohkaniidda. Lasáhus ii čuovo meroštallanmálla.

Postii lasihuvvo 600 000 ruvdno. Dat lea bistevaš lasáhus.

4.3 Sámegeielaid ovdánahttin

4.3.1 Čoahkketabealla - Sámegeielaid ovdánahttin

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
12101 – Stipeanda joatkkaskuvllaohppiide	5 000 000	0	5 000 000	0,0 %
12030 – Giellaovddidandoaimmat - ohcanvuđot doarjja	3 300 000	500 000	3 800 000	15,2 %
12050 – Giellaguovddážiid ásaheapmi - ohcanvuđot doarjja	3 700 000	0	3 700 000	0,0 %
12040 – Sámegeieldoaimmat lulli-, ubmi-, bihtán-, julev-, nuortalaš- ja márkosámi guovlluin - ohcanvuđot doarjja	1 200 000	200 000	1 400 000	16,7 %
12020 – Sámi giellavahkku doaimmat - ohcanvuđot doarjja	900 000	0	900 000	0,0 %
13801 – Giellaguovddážiid fágalaš gelbbolašvuoda lokten - prošeakta	300 000	0	300 000	0,0 %
14501 – Giellaguovddážiid deaivvadeapmi - konferánsa	200 000	100 000	300 000	50,0 %
14701 – Giellamovttiidahttinbálkkášupmi	0	0	0	0,0 %
Sámi giellaguovddážit, vuodđodoarjja - njuolggodoarjja	44 027 000	0	44 027 000	0,0 %
Sámi giellaguovddážit, aktiviteahttadoarjja - njuolggodoarjja	14 970 000	0	14 970 000	0,0 %
Submi	73 597 000	800 000	74 397 000	1,1 %

4.3.5 Giellaguovddážiid deaivvadeapmi - konferánsa

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
14501 – Giellaguovddážiid deaivvadeapmi - konferánsa	200 000	100 000	300 000	50,0 %
Submi	200 000	100 000	300 000	50,0 %

Oktii jagis lágida Sámediggi ovttas giellaguovddážiiguin giellaguovddášdeaivvadeami. Deaivvadeapmi lea dehálaš arena fágalaš ovddideapmái, vásáhusaid juogadeapmái ja Sámedikki ja giellaguovddážiid ovttasbargui. 2026:s lea várrejuvvon 200 000 ruvdno dán ulbmili, muhto vai sáhtá čadahit fágalaččat buori ja searvadeaddji lágideami buot giellaguovddážiidda, de lea dárbu lasihit rámma 100 000 ruvnnuin. Nannejuvvon ruhtadeapmi sihkarastá viidát searvama, buoret sisdoalu ja ollisluvu vuđu giellaguovddášsuorggi viidáset ovddideapmái.

Postii lasihuvvo 100 000 ruvdno. Dat lea bistevaš lasáhus.

4.3.8 Giellaovddidandoaimmat - ohcanvuđot doarjja

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
12030 – Giellaovddidandoaimmat - ohcanvuđot doarjja	3 300 000	500 000	3 800 000	15,2 %
Submi	3 300 000	500 000	3 800 000	15,2 %

Poastta nannen addá eanet vejolašvuodaid ohcat ja čađahit giellaovddidandoaimmaid.

Postii lasihuvvo 500 000 ruvdno 2026:s.

4.3.10 Sámegieldoaimmat lulli-, ubmi-, bihtán-, julev-, nuortalaš- ja márkosámi guovlluin - ohcanvuđot doarjja

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
12040 – Sámegieldoaimmat lulli-, ubmi-, bihtán-, julev-, nuortalaš- ja márkosámi guovlluin - ohcanvuđot doarjja	1 200 000	200 000	1 400 000	16,7 %
Submi	1 200 000	200 000	1 400 000	16,7 %

Sámediggái bohtet eanet ohcamat go masa lea ruhta. Go nanne poastta, de addá eambbogiidda vejolašvuoda ovddidit gielladoaimmaid lulli-, ubmi-, bihtán-, julev-, nuortalaš- ja márkosámi guovlluin.

Postii lasihuvvo 200 000 ruvdno 2026:s.

Kap. 5 Bajásšaddan, oahpahuš, alitoahppu ja dutkan

5.1.1 Váikkuhangaskaoamit áŋgiruššansuorggit – Bajásšaddan, oahpahuš, alitoahppu ja dutkan

	Bušeahhta 2026	Oddasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
Oahpponeavvut	31 412 000	1 900 000	33 312 000	6,0 %
Sámegielaš mánát otná servodagas	6 954 000	460 000	7 414 000	6,6 %
Oahppo- ja dutkanfálaldat	0	300 000	300 000	-
Sámi sisdoallu skuvllas	2 331 000	300 000	2 631 000	12,9 %
Árbevirolaš máhttu ođđa áiggis	11 236 000	0	11 236 000	0,0 %
Rekrutteren	7 441 000	0	7 441 000	0,0 %
Nuvtta sámegielaš mánáidgárdit	6 369 000	0	6 369 000	0,0 %
Bargu eastadit givssideami ja sámecielahemi	1 750 000	0	1 750 000	0,0 %
Submi	67 493 000	2 960 000	70 453 000	4,4 %

5.4 Sámegielaš mánát otná servodagas

5.4.1 Čoahkketabealla – Sámegielaš mánát otná servodagas

	Bušeahhta 2026	Oddasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
17010 – Prošeavttat ja ovddidanbarggut mánáidgárdiin - ohcanvuđot doarjja	2 705 000	0	2 705 000	0,0 %
17020 – Pedagogalaš ávdnasiid ovddideapmi mánáidgárdiide - ohcanvuđot doarjja	1 540 000	460 000	2 000 000	29,9 %
17001 – Sámi giellaoahpahuš mánáidgárdiin - ohcanvuđot doarjja	1 845 000	0	1 845 000	0,0 %
15001 – Julevsáme sámastahte - Viejega AS - njuolggodoarjja	864 000	0	864 000	0,0 %
Submi	6 954 000	460 000	7 414 000	6,6 %

5.4.4 Pedagogalaš ávdnasiid ovddideapmi mánáidgárddiide - ohcanvuđot doarjja

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
17020 – Pedagogalaš ávdnasiid ovddideapmi mánáidgárddiide - ohcanvuđot doarjja	1 540 000	460 000	2 000 000	29,9 %
Submi	1 540 000	460 000	2 000 000	29,9 %

Postii lasihuvvo 460 000 ruvdno ollu ohcamiid geažil. Dat lea bistevaš lasáhus.

5.7 Sámi sisdoallu skuvllas

5.7.1 Čoahkketabealla - Sámi sisdoallu skuvllas

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
18701 – Fágaođasmahttin 2020 ja sámi oahppoplánabuktosa viiddideapmi - prošeakta	1 000 000	0	1 000 000	0,0 %
17101 – Árbediehtu vuodđooahpahusas - ohcanvuđot doarjja	700 000	0	700 000	0,0 %
15201 – Fierpmádat sámegeoloahpahussii - Sámi allaskuvla - njuolggodoarjja	631 000	0	631 000	0,0 %
19502 – Pedagogalaš fágabeaivvit - konferánsa	0	300 000	300 000	-
Submi	2 331 000	300 000	2 631 000	12,9 %

5.7.5 Pedagogalaš fágabeaivvit - konferánsa

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
19502 – Pedagogalaš fágabeaivvit - konferánsa	0	300 000	300 000	-
Submi	0	300 000	300 000	-

SEAD ja Sámi lohkanguovddáš lágídit juohke nuppi jagi pedagogalaš fágabeivviid. Dat lea dehálaš arena oahpaheddjiide ja eará fágaoalbmuid gos besset deaivvadit ja juogadit vásáhusaid erenoamášpedagogalaš oktavuodas. Práksis lea leamaš oasseruhtadit dáid fágabeivviin.

Juolludus nanne Sámedikki, oahppoásahusaid, fágabirrasiid ja skuvlasuorggi ovttasbarggu, ja bisuha fágafierpmádaga sámi erenoamášpedagogalaš suorggis. Eai leat galle arena mat čohkkehit oahpaheddjiid ja eará erenoamášpedagogalaš fágaoalbmuid. Fágabeaivvit lágíduvvojit juohke nuppi jagi.

Várrejuvvo 300 000 ruvdno konferánsii mii lágíduvvo 2026:s. Dat lea ovttageardásaš juolludus.

5.9 Oahpponeavvut

5.9.1 Čoahkketabealla – Oahpponeavvut

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
17201 – Oahpponeavvuid ráhkadeapmi – ohcanvuodot doarjja	21 460 000	0	21 460 000	0,0 %
18901 – Oahpponeavvuid almmolaš háhkan - šiehtadus	9 000 000	1 900 000	10 900 000	21,1 %
15301 – Ovttas Aktan Aktasne - Sámi allaskuvla - njuolggodoarjja	952 000	0	952 000	0,0 %
Submi	31 412 000	1 900 000	33 312 000	6,0 %

5.9.3 Oahpponeavvuid almmolaš háhkan - šiehtadus

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
18901 – Oahpponeavvuid almmolaš háhkan - šiehtadus	9 000 000	1 900 000	10 900 000	21,1 %
Submi	9 000 000	1 900 000	10 900 000	21,1 %

Doaimma mihttomearri: Oažžut eanet sámi oahpponeavvuid mat leat ráhkaduvvon LK20S vuodul.

Go lasiha ekonomalaš rámma almmolaš háhkama rámmašiehtadussii, de addá vejolašvuoda dingot vihtta barggu dan golmma rámmašiehtadusa siskkobealde maid Sámediggi lea dahkan 2026:s. Dat addá vejolašvuoda dingot deaddiluvvon oahpponeavvuid davvisámegielas vuosttašgiellan 1.-2. luohkkái, deaddiluvvon oahpponeavvuid lullisámegielas vuosttašgiellan 1.-4. luohkkái ja deaddiluvvon oahpponeavvuid julevsámegielas vuosttašgiellan 1.-4. luohkkái.

Postii lasihuvvo 1 900 000 ruvdno 2026:s. Dat lea ovttageardásaš lasáhus.

5.11 Oahppo- ja dutkanfálaldat

5.11.1 Čoahkketabealla - Oahppo- ja dutkanfálaldat

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
OĐĐA – Strategiijabargu sámi dutkama ja alitoahpu várás – prošeakta	0	300 000	300 000	-
Submi	0	300 000	300 000	-

5.11.2 Strategiijabargu sámi dutkama ja alitoahpu várás – prošeakta

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
OĐĐA – Strategiijabargu sámi dutkama ja alitoahpu várás – prošeakta	0	300 000	300 000	-
Submi	0	300 000	300 000	-

Prošeavtta mihttomearri: Ráhkadit ollislaš ja guhkesáigásaš strategiija (10-jagi guhkesáiggeplána) sámi dutkamii, statistihkkii ja alitohppui mii nanne sámegeielaid, sámi kultuvrra ja servodatovdáneami.

Lea dárbbaslaš ođastit Sámedikki politihka mii guoská sámi dutkamii, statistihkkii ja alitohppui. Dálá diedáhus lea ovdeš vuoruhemiid vuodul, iige leat ollásit heivehuvvon dálá dillái dahje boahtevaš hástalusaide.

Guhkesáigásaš strategiija:

- Addá strategalaš ovdáneami áiggi badjel
- Oainnusmahtá sámi gelbbolašvuodadárbbuid
- Nanne Sámedikki rolla eavttuidbiddjin

Beaktomihttu:

- Čielga politihkalaš ovdáneapmi sámi dutkamis ja alitoahpus → dárbbaslaš vai sihkkarastá ahte strategiija lea máhtovuđot ja relevánta
- Ahte dutkan-/oahppofálaldagat buorebut vástidit sámi servodaga gelbbolašvuodadárbbuide → sihkkarastá legitimizehtta ja čanastumi sámi fágabirraasiin ja servodagain
- Buoret rekrutteren sámi alitohppui ja dutkamii → addá diehttevašvuoda ja ovdáneami áiggi mielde
- Eanet váikkuhus nationála politihkkii ja vuoruhemiide → dárbbaslaš vai oazžu čađa áššiid ja ruhtadeami

Prošeaktaáigodat: 2026 – 31.12.2027

Prošeavttas leat golut prošeavtta jođiheami ja cealkámuščoahkkimiid ja gulaskuddanproseassaid oktavuodas, ja maiddá eará čoahkkimiid ja mátkkoštemiid oktavuodas. Prošeakta váikkuha ekonomiija dáfus 2027 bušehtii.

Bargu álggahuvvo plánemiin vuosttaš jagi nuppi dahje goalmmát kvartála. Dasto galgá háhkkjuvvot gelbbolašvuodta loahpageahčen jagi, ovdalگو lea siskkáldas gulaskuddan. Olggaldas gulaskuddan čadahuvvo nuppi jagi álggogeahčen. Strategiijabargu joatká nuppi jagi ovdalگو ášši loahpahuvo politihkalaš meannudemiin 2027 maŋimus kvartála.

Dása várrejuvvo 300 000 ruvdno 2026:s.

5.12 Rekrutteren

5.12.1 Čoahkketabealla – Rekrutteren

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
17301 – Stipeanda alit ohppui – ohcanvuđot doarjja	6 841 000	0	6 841 000	0,0 %
OĐĐA – Rekrutteren - ohcanvuđot doarjja	0	600 000	600 000	-
18604 – Rekrutteren - prošeahta	600 000	-600 000	0	-100,0 %
Submi	7 441 000	0	7 441 000	0,0 %

5.12.3 Rekrutteren – ohcanvuđot doarjja

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
OĐĐA – Rekrutteren - ohcanvuđot doarjja	0	600 000	600 000	-
Submi	0	600 000	600 000	-

Ortnega mihtomearri:

- Rekrutteret eanet studeantaid geain lea sámegiellgelbbolašvuohta oahpaheaddjeoahpuide ja sámegielloahpuide.

Ortnet rievdá prošeahtas ohcanvuđot doarjjan. Váilot mearkkašahtti ollu fágaolbmot geain lea sámi giella- ja kulturmáhttu, erenoamážit oahpahusas. Dat dagaha duođalaš hástalusaid sámegiella ja sámi servodaga ovdáneapmái.

Go ásaha ohcanvuđot ortnega, de:

- buorebut ávkkástallá oahppoásahusaid gelbbolašvuođain
- oažžu deaivilut rekrutterenbarggu
- geahpeda Sámedikki hálddahusa barggu

Danne lea ortnet mearrediđolaš ja čađahahtti vuohki nannet rekruterema.

Vuoruheamit

Oahppohálddahusat mat lámčēt ja čađahit doaimmaid maiguin rekruttere eambbosiid:

- Sámeiel oahpaheaddjeoahpuide
- Oahpaheaddje- ja lektoroahpuide main lea sámegiella fágan
- Sámi buohccidikšuohppui
- Sámeieloahpuide
- Davvisámegiell dulkaohppui

Rekrutterenprošektii lea várrejuvvon 600 000 ruvdno 2026:s. Dát ruhta adno ohcanvuđot doarjagiidda ja lea bistevaš.

Kap. 6 Areálat, biras ja dálkkádat

	Bušeahtha 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahtha	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
Luondduvaljjodat	200 000	0	200 000	0,0 %
Areálahálddašeapmi	4 807 000	0	4 807 000	0,0 %
Submi	5 007 000	0	5 007 000	0,0 %

Dán kapihttalis eai leat rievdadusat.

Kap. 7 Ealáhusat

7.1.1 Áŋgiruššansuorggit - Ealáhusat

	Bušeahtha 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahtha	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
Vuođđoealáhusat	13 549 000	1 200 000	14 749 000	8,9 %
Sámi mátkeealáhus, hutkás ealáhusat ja sámi borramuš	8 187 000	125 000	8 312 000	1,5 %
Máŋggabealat ealáhusat	14 026 000	0	14 026 000	0,0 %
Duodji	17 087 000	0	17 087 000	0,0 %
Submi	52 849 000	1 325 000	54 174 000	2,5 %

7.2 Vuoddoealáhusat

7.2.1 Čoahkketabealla - Vuoddoealáhusat

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
27010 – Mariidnaealáhusat - ohcanvuđot doarjja	3 970 000	400 000	4 370 000	10,1 %
27030 – Boazodoallu - ohcanvuđot doarjja	2 600 000	400 000	3 000 000	15,4 %
27020 – Eanadoallu, gilvvagárdegeavaheapmi ja meahccegeavaheapmi – ohcanvuđot doarjja	2 215 000	400 000	2 615 000	18,1 %
27040 – Lasseealáhusat boazodoalus - ohcanvuđot doarjja	1 000 000	0	1 000 000	0,0 %
25501 – Deanulstituhtta - njuolggodoarjja	980 000	0	980 000	0,0 %
28503 – Bargujoavku guođohanealáhusaid ođđa boraspirepolitihka váste - prošeakta	800 000	0	800 000	0,0 %
25601 – Bivdu - njuolggodoarjja	534 000	0	534 000	0,0 %
28801 – Mearrasámi vuoigatvuodát - Borjjadat - prošeakta	500 000	0	500 000	0,0 %
28803 – Deanučázádaga báikkálaš hálddašeami mállet - prošeakta	300 000	0	300 000	0,0 %
29503 – Boazodoalloseminára	300 000	0	300 000	0,0 %
28804 – Álgoálbmotmáhtu ráđđi luosa birra - prošeakta	200 000	0	200 000	0,0 %
29502 – Boraspireseminára	150 000	0	150 000	0,0 %
Submi	13 549 000	1 200 000	14 749 000	8,9 %

7.2.3 Mariidnaealáhusat - ohcanvuđot doarjja

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
27010 – Mariidnaealáhusat - ohcanvuđot doarjja	3 970 000	400 000	4 370 000	10,1 %
Submi	3 970 000	400 000	4 370 000	10,1 %

Postii lasihuvvo 400 000 ruvdno 2026:s ollu ohcamiid geažil.

7.2.5 Eanadoallu, gilvvagárdedoallu ja meahccedoallu – ohcanvuđot doarjja

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
27020 – Eanadoallu, gilvvagárdedoallu ja meahccedoallu – ohcanvuđot doarjja	2 215 000	400 000	2 615 000	18,1 %
Submi	2 215 000	400 000	2 615 000	18,1 %

Postii lasihuvvo 400 000 ruvdno 2026:s ollu ohcamiid geažil.

7.2.6 Boazodoallu - ohcanvuđot doarjja

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
27030 – Boazodoallu - ohcanvuđot doarjja	2 600 000	400 000	3 000 000	15,4 %
Sum	2 600 000	400 000	3 000 000	15,4 %

Postii lasihuvvo 400 000 ruvdno 2026:s ollu ohcamiid geažil.

7.4 Sámi mátkeealáhus, hutkás ealáhusat ja sámi borramuš

7.4.1 Čoahkketabealla - Sámi mátkeealáhusat, hutkás ealáhusat ja sámi borramuš

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
27202 – Sámi mátkeealáhus, hutkás ealáhusat ja sámi biepmu - ohcanvuđot doarjja	4 000 000	0	4 000 000	0,0 %
25202 – Duottar Studio AS - njuolggodoarjja	875 000	125 000	1 000 000	14,3 %
28604 – Álgoálbmogiid biebmovuogádagat – prošeakta	1 000 000	0	1 000 000	0,0 %
25201 – Dáiddadállu - njuolggodoarjja	812 000	0	812 000	0,0 %
28602 – Sámi mátkeealáhusat – prošeakta	750 000	0	750 000	0,0 %
28603 – Sámi borramuš - prošeakta	750 000	0	750 000	0,0 %
Submi	8 187 000	125 000	8 312 000	1,5 %

7.4.7 Duottar Studio AS – njuolggodoarjja

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
25202 – Duottar Studio AS - njuolggodoarjja	875 000	125 000	1 000 000	14,3 %
Submi	875 000	125 000	1 000 000	14,3 %

Eanet njuolggodoarjja Duottar Studioi addá stuorát ja eanet vejolašvuodaid dubbet kvalitehtafilmmaid ja TV-ráidduid sámegillii, erenoamážit mánáid ja nuoraid várás. Dat addá stuorát ja stáđđásit fáladagaid mánáide ja nuoraide. Dat addá maid vejolašvuoda oahppat sámegielat mánusbarggu ja earret eará jorgaleami, jietnaneaktima, regijja ja jietnabarggu. Duottar Studio dahká vejolažžan fidnet audiovisuála fáladagaid sámegillii, ja mánát ja nuorat besset oaidnit mitalusaid, rollaid ja univearssaid iežaset gillii. Duottar Studio lea maid dehálaš gelbbolašvuodaloktema dáfus dubbema ja filmmaid loahppabuvttadeami (postproduksjon) birra.

Postii lasihuvvo 125 000 ruvdno. Dat lea bastevaš lasáhus.

Kap. 8 Kultuvra

8.1.1 Váikkuhangaskaoamit áŋgiruššansuorggit – Kultuvra

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
Sámi kulturásahusat	181 933 000	2 400 000	184 333 000	1,3 %
Buorit rámmaeavttut sámi dáiddáriidda	21 376 000	880 000	22 256 000	4,1 %
Sámi mediat	6 319 000	0	6 319 000	0,0 %
Sámi girjjálašvuhta	21 246 000	0	21 246 000	0,0 %
Sámi valáštallan	6 483 000	0	6 483 000	0,0 %
Submi	237 357 000	2 780 000	240 137 000	1,2 %

8.3 Buorit rámmaeavttut sámi dáiddáriidda

Čoahkketabealla - Buorit rámmaeavttut sámi dáiddáriidda

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
33001 – Sámi dáirddáršiehtadus - njuolggadoarjja Sámi dáiddárráđđái	11 830 000	0	11 830 000	0,0 %
32101 – Kulturdoaimmat - ohcanvuđot doarjja	5 776 000	880 000	6 656 000	15,2 %
32001 – Luohiti ja sámi musihka - ohcanvuđot doarjja	3 770 000	0	3 770 000	0,0 %
Submi	21 376 000	880 000	22 256 000	4,1 %

8.3.3 Kulturdoaimmat – ohcanvuđot doarjja

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
32101 – Kulturdoaimmat - ohcanvuđot doarjja	5 776 000	880 000	6 656 000	15,2 %
Submi	5 776 000	880 000	6 656 000	15,2 %

Postii lasihuvvo 880 000 ruvdno 2026:s ollu ohcamiid geažil.

8.4 Sámi kulturásahusat sámi kultuvrra gaskkustan- ja vásihanarenan

8.4.1 Čoahkketabealla – Sámi kulturásahusat

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj- bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
30101 – Sámi Dáiddaguovddáš - njuolggodoarjja	6 279 000	0	6 279 000	0,0 %
32201 – Ásahusovddideapmi - ohcanvuđot doarjja	2 000 000	300 000	2 300 000	15,0 %
30001 – Doarjja Riikkaidgaskasaš Sámi Filbmainstituhtii - njuolggodoarjja	2 217 000	0	2 217 000	0,0 %
33907 – Ođđa ásahusaid huksen Sámis - prošeakta	1 500 000	-500 000	1 000 000	-33,3 %
31200 – Saami Council Headquarters – njuolggodoarjja	309 000	0	309 000	0,0 %
33903 – Ásahusovddideapmi - gealbolokten - prošeakta	0	300 000	300 000	-
33906 – Bargogoavku ásahit institušuvnnalaš ruovttu vuelie/luohti/vuolle – prošeakta	300 000	0	300 000	0,0 %
33905 – Kártet, hálddašit ja suodjalit ávnnaskeahces kulturárbbi - prošeakta	150 000	0	150 000	0,0 %
33904 – Nuortalašsámi kulturjahki – prošeakta	350 000	-350 000	0	-100,0 %
Museat – njuolggodoarjja	94 901 000	1 650 000	96 551 000	1,7 %
Teáhterat - njuolggodoarjja	50 432 000	500 000	50 932 000	1,0 %
Sámi kulturviesut ja kulturgaskkustanasahusat - njuolggodoarjja	13 859 000	0	13 859 000	0,0 %
Festiválat - njuolggadoarjja	9 636 000	0	9 636 000	0,0 %
Submi	181 933 000	1 900 000	183 833 000	1,0 %

8.4.5 Teáhterat – njuolggodoarjja

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
30301 Beaivváš Sámi Našunálateáhter	46 624 000	0	46 624 000	0,0 %
30302 Áarjelhsaemien Teatere	3 073 000	500 000	3 573 000	16,3 %
30303 Sámi mánáidteáhter – Deanu gieldda	735 000	0	735 000	0,0 %
Submi	50 432 000	500 000	50 932 000	1,0 %

Áarjelhsaemien Teatere lea strategalaččat ovddeame ja ulbmilaččat ásaheame profeššunealla lullisámi dáidda- ja lávdedáiddaásahusa. Teáhtera áigumuš livččii ráhkadit sámi lávdedáidaga mas lea buorre kvalitehta. Áigumuš lea ráhkadit iežas buvttademiid ja ovttasbargat stuorra riikkadási teáhterbirrasiin.

Postii lasihuvvo 500 000 ruvdno. Dát lea bistevaš lasáhus.

8.4.6 Museat – njuolggodoarjja

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
30401 Árran julevsáme guovdásj/ Árran lulesamisk senter	14 359 000	0	14 359 000	0,0 %
30402 Saemien Sijte	23 185 000	500 000	23 685 000	2,2 %
30402 Samisk museumslag - Saemien Sijte	961 000	300 000	1 261 000	31,2 %
30403 RiddoDuottarMuseat	19 995 000	500 000	20 495 000	2,5 %
30404 Deanu ja Várjjat museasiida/Tana og Varanger museumssiida	17 280 000	350 000	17 630 000	2,0 %
30405 Várdobáiki Sámi guovddáš/ Várdobáiki samisk senter	9 315 000	0	9 315 000	0,0 %
30406 Davvi álbmogiid guovddáš/Senter for nordlige folk	7 382 000	0	7 382 000	0,0 %
30407 Norgga museasearvi	2 424 000	0	2 424 000	0,0 %
Submi	94 901 000	1 650 000	96 551 000	1,7 %

Saemien Sijte

Doarjaga ulbmil: Ávvudit 2027 sámi jahkin ja liegganit našuvnnalaš ávvudeapmái 2030.

Saemien Sijte lea virgáibidjan koordináhtora gii lea plánemin ja čadaheamen sámi ávvudan jagi 2027. Saemien Sijte galgá koordineret sámi ángiruššamiid. Tráante 2027 - Sámi ávvojagi fáddá lea gullevašvuotta dahje ektiedimmie ja sámevuotta lea guovddášis.

Troandimis galget lágiduvvot guokte stuorra doalu dan jagi, ja vel olu smávva doalut ja čalmusteamiid. Saemien Sijte gulahallá Troandima suohkaniin, Nidaros bismagottiin ja earáiguin geat servet čalmusteapmái guovvamánu 1.-7. beivviid 2027.

Nubbi stuorra čalmusteapmi lea Elsa Laula 150 jagi ávvudeapmi skábmamánu 29. beaivvi. Jurdda lea lágáidit stuorra fágaseminára man namma lea «Sápmi 1000 jagi», mas ulbmi lea lohtet máhtu ja oainnusmahttit

sámi historjjá, ja vel coggat sámi perspektiivvaid Norgga riikka historjái (našuvnnahuksen, risttalašvuohta ja demokratiija). NTNU, Nuortta Universitehta, Nidaros bismagoddi ja earát ovttasbarget.

Postii lasihuvvo 500 000 ruvdnu. Lea ovttageardásaš lasáhus.

Sámi museasearvi

Sámi museasearvi lea virgáibidjan koordináhtora gii bargá oktasaš prošeavttaiguin ja hástalusaiguin – ja koordinere sámi museaid vai oktasaš hástalusaide oahpásmuvvá. Ruhta dárbbášuvvo vai beassá lágídit fágačoahkkimiid, čállit gulaskuddamiid, čadahit oktasaš gaskkustemiid ja ovttasbargat Sámedikkiin museaáššiin.

Koordináhtor galgá fitnat museain, ovttasbargat museaiguin ja ságastallat singuin. Jagis 2026 livččii áigumuš ovttasbargat sámegeielaid birra Primus-dihtorčoakkáldagas, loktet gelbbolašvuođa arkiivabarggus ja loktet gelbbolašvuođa digitála reaiduin/AI:s, gaskkustit daid ávvudemiin mat leat jagiin 2027 ja 2030, ja oasálastit fágalaš doaluin mat gullet suorgái.

Postii lasihuvvo 300 000 ruvdno. Dát lea bistevaš lasáhus.

RiddoDuottarMuseat

RiddoduottarMusea (RDM) dávviriid fárren gaskaboddosaš vistiide Kárášjoga lea leamaš váddáseappot go oktage lei jáhkkán. Registreren, bordin ja fárren lea ádjánan guhkit ja leamaš moalkábut go maid ledje jáhkkán. Ruhta dárbbášuvvo vai sáhtá geargat bordin- ja fárrenproseassain dan áigemeari siste mii lea mearriduvvon.

Bargui gullá registreret buot dávviriid mat leat Sámiid Vuorká-Dávviriin Kárášjogas ja dohkálaččat páhkket dávviriid vai sáhtá fievrídit dávviriid gaskaboddosaš vistái. Bargadettiin ferte čuovvut fágalaš gáibádusaid ja buot dávviriid fárrehit vai ii hehte huksenbargguid. Buot dávviriid ferte fárrehit dan áiggis mii lea sohppojuvvon vai boares huksehusa sáhtá njeaidigoahtit ja ođđa museadálu beassá huksegoahtit nu go lea plánejuvvon.

Museas lea gelbbolašvuohta fágalaččat čadahit fárrema. Barggu álggadettiin, de ledje konserváhtor ja earát veahkehan plánet ja systematiseret barggu. Dál lea musea hárvánan dákkár bargguide.

Postii lasihuvvo 500 000 ruvdno. Lea ovttageardásaš lasáhus.

Deanu ja Várjjat museasiida

Ä'vv Nuortalaččaid Musea lea ožžon bargun plánet, čadahit ja čalmustahttit ahte dál leat vássán 200 jagi dan rájes go rádjá bođii. Čalmustahttima guovddážis galgá leat leat nuortalaččaid kultuvra. Doaluin lea áigumuš muittašit ahte dál leat vássán 200 jagi dan rájes go rádjá gessojuvvui Norgga, Suoma ja Ruošša gaskkas jagis 1826 ja muittašit movt dat čuoza nuortalaččaide. Nuortalaččaid kultuvra galgá dáid doaluid bokte oidnot sihke báikkálaččat, guvllolaččat ja riikkadásis.

Sámedikki 2026 bušeahtas leat dát doalut biddjon prošeaktan kapihttalii 8.4.9 Nuortalaš kulturjahki. Vuos álggus lei jurdda ásahtit Interreg-prošeavtta norggabeale ja suomabeale, muhto dat ii lihkestuvvan vaikko leat mángii geahččalan.

Kapihttalii 8.4.9 sihkkouvvu poasta ja lassi doarjja addojuvvu Deanu ja Várjjat museasiidii, Ä'vv Nuortalaččaid Museai, lágídit doaluid mat čalmustahttet ahte leat vássán 200 ja bargagoahtit nuortalaččaid kulturjagiin.

Postii lasihuvvo 350 000 ruvdno 2026:s.

8.4.8 Ásahusovddideapmi – ohcanvuđot doarjja

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
32201 – Ásahusovddideapmi – ohcanvuđot doarjja	2 000 000	300 000	2 300 000	15,0 %
Submi	2 000 000	300 000	2 300 000	15,0 %

Ollu ohcamiid geažil lasihuvvo postii 300 000 ruvdno 2026:s.

8.4.9 Nuortalaš kulturjahki – prošeakta

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
33904 – Nuortalaš kulturjahki – prošeakta	350 000	-350 000	0	-100,0 %
Submi	350 000	-350 000	0	-100,0 %

Deanu ja Várjjat museasiida, Ávv Nuortalaččaid Musea, lea ožžon bargun plánet, čadahit ja čalmmustahttit ahte lea 200 jagi áigi go rádjá gessojuvvui, ja čalmmustahttin galgá deattuhit nuortalaččaid kultuvrra.

Poasttas sihkkojuvvo 350 000 ruvdno.

8.4.12 Ođđa sámi ásahusaid huksen – prošeakta

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
33907 – Ođđa sámi ásahusaid huksen – prošeakta	1 500 000	-500 000	1 000 000	-33,3 %
Submi	1 500 000	-500 000	1 000 000	-33,3 %

Poasttas sihkkojuvvo 500 000 ruvdno, go prošeavttas lea unnit geavaheapmi 2026:s go vurdojuvvon.

8.4.14 Ásahusovddideapmi – gelbbolašvuodálokten – prošeakta

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
33903 – Ásahusovddideapmi – gelbbolašvuodálokten – prošeakta	0	300 000	300 000	-
Submi	0	300 000	300 000	-

Prošeavtta mihttomearri: Nannet gelbbolašvuoda, ovttasdoaimbama ja strategalaš ovdáneami Sámedikki kultur- ja ealáhusnjuolggodoarjagiid vuostáiváldiin, ja eará relevánta aktevrrain Sámedikki bušeahta siskkobealde.

Prošeakta galgá plánet ja čađahit Sámedikki jođiheddjiide ja njuolggadoarjjavuostáiváldiide ásahusseminára 2026 čavčča. Áigeovdilis fádda lea sámi ásahusaid sihkarvuolta ja gearggusvuolta, ja movt ásahusat sáhttet nannet iežaset barggu riskaárvoštallama, gearggusvuodaplánaid ja oadjebas doaimmaheami dáfus.

Postii lasihuvvo 300 000 ruvdno. Dát lea bistevaš lassáneapmi.

Kap. 9 Kulturmitosuođjalus

9.1.1 Váikkuhangaskaoamit áŋgiruššansuorggit – Kulturmitosuođjalus

	Bušeahtta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahtta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
Sámi kulturárbbi heiveheapmi ja gaskkusteapmi	1 900 000	300 000	2 200 000	15,8 %
Sámi bázahusaid hálddašeapmi	1 200 000	0	1 200 000	0,0 %
Sámi huksen- ja fanasárbbi gaskkusteapmi	500 000	0	500 000	0,0 %
Kulturmuittid hálddašeapmi	3 465 000	0	3 465 000	0,0 %
Submi	7 065 000	300 000	7 365 000	4,2 %

9.4 Sámi kulturárbbi heiveheapmi ja gaskkusteapmi

9.4.1 Čoahkketabealla – Sámi kulturárbbi heiveheapmi ja gaskkusteapmi

	Bušeahtta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahtta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
39201 – Sää'msijdd/Skoltebyen - deaivvadanbáiki ja nuortalaš kulturárbi gaskkustanarena - prošeakta	650 000	300 000	950 000	46,2 %
39104 – Sámi kulturbirrasiid ealáskahttin "Fotefar mot Nord"as - prošeakta	500 000	0	500 000	0,0 %
39102 – "Dovddus ja dohkkehuvvon" - lullisámi kulturárbbi áŋgiruššan - prošeakta	400 000	0	400 000	0,0 %
39105 – Kulturmuittut areálavuogiatvuodaid ja sámi areálageavaheami vuodđun - prošeakta	350 000	0	350 000	0,0 %
Submi	1 900 000	300 000	2 200 000	15,8 %

9.4.4 Sää'nsijdd - deaivvadanbáiki ja nuortalaš kulturárbbi gaskkustanarena - prošeakta

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
39201 – Sää'nsijdd/Skoltebyen - deaivvadanbáiki ja nuortalaš kulturárbi gaskkustanarena - prošeakta	650 000	300 000	950 000	46,2 %
Submi	650 000	300 000	950 000	46,2 %

Hallonendálu vuođđomuvrra ferte njulget ja sihkarastit. Sámediggi eaiggáda Hallonendálu ja dállu lea oassi Nuortalaččaid kulturbirrasa ráfáidahttimis. Go ledje njeaidimin boares, mieskan lassihuksehusa, de muvra galbmui ja jieŋui ja de fuomášuvvui ahte muvra lei čeassagoahtán. Dál livččii áigumuš divodit Hallonendálu ja cegget lassidáloža, mas lea hivsset, ja mas sáhtá gaskkustit nuortalaččaid kulturárbbi.

Postii lasihuvvo 300 000 ruvdno. Lea ovttagardásaš lasáhus.

Kap. 10 Dearvvašvuohta, sosiála ja mánáidsuodjalus

10.1.1 Váikkuhangaskaoamit ángiruššansuorggit - Dearvvašvuohta, fuolahus ja mánáidsuodjalus

	Bušeahhta 2026	Oddasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
Dearvvašvuođa- ja fuolahusbálvalus	5 482 000	300 000	5 782 000	5,5 %
Submi	5 482 000	300 000	5 782 000	5,5 %

10.3 Dearvvašvuođa- ja fuolahusbálvalus

10.3.1 Čoahkketabealla - Dearvvašvuođa- ja fuolahusbálvalus

	Bušeahhta 2026	Oddasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
42001 – Dearvvašvuođa-, fuolahus- ja mánáidsuodjalusprošeavttat - ohcanvuđot doarjja	2 680 000	300 000	2 980 000	11,2 %
40001 – Geavaheaddjivuđot fáladat vuoras sápmelaččaid várás - Várdobáiki Sámi guovddáš - njuolggodoarjja	872 000	0	872 000	0,0 %
40301 – Geavaheaddjivuđot fáladat vuoras sápmelaččaid várás - Oslo sámi viessu - njuolggodoarjja	731 000	0	731 000	0,0 %
40201 – Áarjelsaemien healsoeviermie - njuolggodoarjja	468 000	0	468 000	0,0 %
40101 – Sámi doavttersearvi - njuolggodoarjja	376 000	0	376 000	0,0 %
40401 – Lullisámi dearvvašvuođakonferánssa – Aajege:ii Trøndelága fylkkasuohkan - njuolggodoarjja	205 000	0	205 000	0,0 %
40501 – Sámi sosialbargiid searvi/Samisk sosialarbeiderforening - njuolggodoarjja	150 000	0	150 000	0,0 %
Submi	5 482 000	300 000	5 782 000	5,5 %

10.3.8 Dearvvašvuoda-, fuolahus- ja mánáidsuodjalusprošeavttat – ohcanvuđot doarjja

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
42001 – Dearvvašvuoda-, fuolahus- ja mánáidsuodjalusprošeavttat – ohcanvuđot doarjja	2 680 000	300 000	2 980 000	11,2 %
Submi	2 680 000	300 000	2 980 000	11,2 %

Ollu ohcamušat bohtet, ja eambbo ohcamušat go masa lea ruhta.

Postii lasihuvvo 300 000 ruvdno 2026:s.

Kap. 11 Álgoálbmogiid vuoigatvuodát, riikkaidgaskasaš bargu ja dásseárvu

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
Álgoálbmotvuoigatvuodát	3 758 000	0	3 758 000	0,0 %
Sámi ovttasbargu	5 500 000	0	5 500 000	0,0 %
Dásseárvu	1 777 000	0	1 777 000	0,0 %
Submi	11 035 000	0	11 035 000	0,0 %

Dán kapihttalis eai leat rievdadusat.

Kap. 12 Ovttasbargošiehtadusat

12.1.1 Váikkuhangaskaoamit ángiruššansuorggit - Ovttasbargošiehtadusat

	Bušeahhta 2026	Odđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
Regionála ovttasbargu	2 965 000	500 000	3 465 000	16,9 %
Interreg	500 000	0	500 000	0,0 %
Submi	3 465 000	500 000	3 965 000	14,4 %

12.2 Regionála ovttasbargu

12.2.1 Regionálaovddidanprošeavttat - ohcanvuđot doarjja

	Bušeahhta 2026	Odđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
52001 – Regionálaovddidanprošeavttat - ohcanvuđot doarjja	2 965 000	500 000	3 465 000	16,9 %
Submi	2 965 000	500 000	3 465 000	16,9 %

Ollu ohcamiid geažil lasihuvvo postii 500 000 ruvdno 2026:s.

Kap. 13 Eará doaibmabijut

13.1 Čoahkketabealla - Eará doaibmabijut

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
87001 – Sámi válдоorganisašuvnnat - ohcanvuđot doarjja	5 663 000	0	5 663 000	0,0 %
88101 – Sámediggeválggaid dutkan - šiehtadus	800 000	0	800 000	0,0 %
88201 – Sámi goanstajerbmi - prošeakta	475 000	0	475 000	0,0 %
85002 – Norrõs nuortalaččat – njuolggodoarjja	412 000	0	412 000	0,0 %
88001 – Sámi guoski statistihka Norggas - šiehtadus	375 000	0	375 000	0,0 %
85001 – Noereh - njuolggodoarjja	265 000	0	265 000	0,0 %
87010 – Bellodagaid ja joavkkuid organisašuvnnat main lea ovddastus Sámedikkis – ohcanvuđot doarjja	663 000	-663 000	0	-100,0 %
Válgaortnega revišuvdna ja demokratiija guorahallan – prošeakta	0	4 000 000	4 000 000	-
Politiikalaš dási doaibmagolut	8 777 000	663 000	9 440 000	7,6 %
Submi	17 430 000	4 000 000	21 430 000	22,9 %

13.1.4 Bellodagaid ja joavkkuid organisašuvnnat main lea ovddastus Sámedikkis – ohcanvuđot doarjja

Oassekapihtal 13.1.4 sirdojuvvo kapihttalii 13.2 Váikkuhangaskaoamit politiikalaš dássi, ođđa oassekapihtalin 13.2.3 Bellodagaid ja joavkkuid organisašuvnnat main lea ovddastus Sámedikkis – ohcanvuđot doarjja.

Geahča čilgehusa ođđa oassekapihtalis 13.2.3 Bellodagaid ja joavkkuid organisašuvnnat main lea ovddastus Sámedikkis – ohcanvuđot doarjja. Dat ii váikkut ekonomiiija dáfus, dušše bušehttasajádat ja mearridanválddit rivdet nugo čilgejuvvo kapihttalii 3.2 Ekonomalaš váikkuhangaskaoamit.

13.1.8 Válgortnega revišuvdna ja demokratiija guorahallan – prošeahta

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
88301 Válgortnega revišuvdna ja demokratiija guorahallan – Čállingoddi - prošeahta	0	2 000 000	2 000 000	-
88302 Válgortnetlávdegoddi	0	1 000 000	1 000 000	-
88303 Demokratiijalávdegoddi	0	1 000 000	1 000 000	-
Submi	0	4 000 000	4 000 000	-

Prošeahtta mihttomearri:

- Válgortnetlávdegoddi ja Demokratiijalávdegoddi galget doaimmahit iežaset mandáhtaid ja buktit raporttaid ja ávžžuhusaid Sámedikki dievasčoahkkimii áigemeiid siskkobealde.

Válgortnega revišuvdna ja demokratiija guorahallan lea bajitdási prošeahta koordineren dihte válgortnetlávdegotti ja demokratiijalávdegotti barggu. Prošeahta bistá ovdabarggu rájes mii álggii 2026 vuosttaš kvartála ja bistá demokratiijalávdegotti mañemus raportta vejolaš dievasčoahkkinnuomeapmái (2029).

Prošeahtta viidodat:

Válgortnetlávdegoddi geige raporttas borgemánu 1. beaivvi 2027, ja demokratiijalávdegoddi fas bargá 2029 rádjái. Prošeahta váikkuha bušehtii gitta 2029 bušehtii.

Prošeahta lea álggahuvvon go Sámedikki dievasčoahkkimis lei stuora ovttaoavilvuolta dan birra ahte dárbbasuvvo ollislaččat revideret Sámedikki válgortnega ja guorahallat demokratiija. Prošeahta lea namuhuvvon Mánočalbmi-julggaštusas ja mearriduvvui formálalaččat Sámedikki dievasčoahkkimis áššiin 11/26 ja 13/26.

Válgortnet- ja demokratiijaguorahallamat leat stuora lávdegoddebarggut ja guorahallamat maid Sámediggi doaimmaha. Sihkarastin dihtii ovdáneami ja bargonávccaid oanehis áigemeiid siskkobealde, de lea hálddahus juo árramuttus ásahan sierra čállingotti mii veahkeha goappaš lávdegottiid. Barggu ovttahttin orru leame logihkalaš ja ávkkálaš go leat buohtalas proseassat maid sáhtá ovttahttit. Danne lea prošeahta hálddahusa ja bušeahta dáfus organiserejuvvon prošeahtan.

Čállingotti oktasaš golut fievrreduvvojit bajitdási prošektii, ja lávdegottiid barggut ja konkrehta golut fievrreduvvojit goabbatge vuolleprošektii. Dievasčoahkkinjodihangoddi dohkkeha bajitdási prošeahtaplána bušeahta, ja lávdegottit diedihit dievasčoahkkinjodihangoddái oasseprošeahtaid plánaid ja bušeahta. Prošeahta váikkuha ekonomaččat 2027 bušehtii, ja meroštallojuvvon dárbu lea 4 000 000 ruvdno.

Dát doaimma lea áššiin 11/26 ja 13/26 dievasčoahkkinnuomearásaid čuovvleapmi.

Prošektii várrejuvvo 4 000 000 ruvdno 2026:s.

13.2 Váikkuhangaskaoamit politihkalaš dássi

	Bušeahhta 2026	Ođdasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
87010 Bellodagaid ja joavkkuid organisašuvnnat main lea ovddastus Sámedikkis – ohcanvuđot doarjja	0	663 000	663 000	-
87101 Sámedikki politihkalaš joavkkut	6 923 000	0	6 923 000	0,0 %
87110 Opposišuvnna bargoeavttut	1 854 000	0	1 854 000	0,0 %
Submi	8 777 000	663 000	9 440 000	7,6 %

13.2.3 Bellodagaid ja joavkkuid organisašuvnnat main lea ovddastus Sámedikkis – ohcanvuđot doarjja

Dievasčoahkkinjođihangoddi hálddaša dál daid ohcanvuđot ortnegiid bušeahhta oassekapihttalis 13.2 Váikkuhangaskaoamit politihkalaš dássi, nappo ortnegiid 13.2.1 Sámedikki politihkalaš joavkkut, 13.2.2 Opposišuvnna bargoeavttut ja Doarjja listtuid sámediggeválggain (válgajagiid). Sámediggeráđdi hálddaša ortnega 13.1.4 Bellodagaid ja joavkkuid organisašuvnnat main lea ovddastus Sámedikkis.

Doarjjaortnegiid oktasaš hálddašeapmi sáhtá šaddat dárbašmeahtun kompleksa. Sámediggejoavkkuide sáhtá dat mearkašit ahte leat iešguđetlágan ohcanskovit ja áigemearit. Hálddašeami dáfus ii leat mihkkege ulbmiliid juogadit dán ruđa meannudeami.

Oassekapihttal 13.1.4 sirdojuvvo 13.2 Váikkuhangaskaoamit politihkalaš dássi, ođđa oassekapihttali 13.2.3 Bellodagaid ja joavkkuid organisašuvnnat main lea ovddastus Sámedikkis – ohcanvuđot doarjja. Dievasčoahkkinjođihangottis lea ovddasvástádus ja hálddaša ortnega. Das ii leat makkárge ekonomalaš váikkuhus. Bušeahhta sajusteapmi ja doaimmahanválddit rivdet, vrd. Kapihttaliin 3.2 Ekonomalaš váikkuhangaskaoamit.

Doarjjaortnega mihttomearri – Bellodagaid ja joavkkuid organisašuvnnat main lea ovddastus Sámedikkis – ohcanvuđot doarjja:

- Sihkkarastit bellodagaid ja joavkkuid organisašuvnnaid, main lea ovddastus Sámedikkis, ruđalaš vuodu.

Doarjjaortnega ulbmiljoavku:

– Bellodagaid ja joavkkuid organisašuvnnat main lea ovddastus Sámedikkis

Kap. 14 Dievasčoahkkin

14.1 Doaibmagolut parlameanta

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
1010 – Sámedikki dievasčoahkkin	18 223 000	0	18 223 000	0,0 %
1110 – Sámedikki dievasčoahkkinjođihangoddi	3 353 000	0	3 353 000	0,0 %
1120 – Sámedikki bearráigeahččanlávdegoddi	1 237 000	750 000	1 987 000	60,6 %
1111 – Sámedikki fágálávdegottit	1 424 000	0	1 424 000	0,0 %
1310 – Sámi parlamentáralaš ráđđi	1 268 000	0	1 268 000	0,0 %
1930 – Sámedikki váiddalávdegoddi	205 000	0	205 000	0,0 %
Submi	25 710 000	750 000	26 460 000	2,9 %

14.1.4 Sámedikki bearráigeahččanlávdegoddi

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
1120 – Sámedikki bearráigeahččanlávdegoddi	1 237 000	750 000	1 987 000	60,6 %
Submi	1 237 000	750 000	1 987 000	60,6 %

Postii lasihuvvo 750 000 ruvdu 2026:s. Lea ovttageardásaš lasáhus.

Kap. 15 Sámediggeráđđi

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
Sámediggeráđđi	18 222 000	0	18 222 000	0,0 %
Submi	18 222 000	0	18 222 000	0,0 %

Dán kapihttalis eai leat rievdadusat.

Kap. 16 Hálddahus

16.1 Čoahkketabealla – Sámedikki hálddahus

	Bušeahhta 2026	Ođđasit- juhkkoj. bušeahhta	Revidere- juvvon buš. 2026	% erohus
Doaibmaboađut	-7 905 000	0	-7 905 000	0,0 %
Báلكá ja sosiála golut	130 478 000	0	130 478 000	0,0 %
Eará doaibmagolut	59 337 000	500 000	59 837 000	0,8 %
Submi	181 910 000	500 000	182 410 000	0,3 %

Sámediggi lea ásahan olggudas ja sorjjasmeahtun ortnega mii gieđahallá dieđihanáššiid bajimuš hálddahuslaš dásis ja dalle go dábalaš meannudeapmi sáhtta bohciidahtit gažaldaga bealátkeahthesvuodas dahje rollačielggadeamis.

Sámediggi lea álggahan ollislaš barggu nannet doaibmastivrema, siskkáldas bearráigeahču, rollačielggadeami ja njuolggadusaid čuovvoleami, daid ortnetdárbbuid vuođul mat leat jo čájehuvvon loatnadáhkádusáššis. Barggus gullá čielggasmahttit fápmudusaid, raporterenvugiid ja mearrádusdási, nannet áššemeannudanrutiinnaid ja riskaárvoštallama, geahčadit njuolggadusaid ja maiddái loktet gelbbolašvuoda njuolggadusain ja siskkáldas bearráigeahčus.

Eanet juolludus nanne Sámedikki hálddahusa kapasitehta systemáhtalaččat čuovvulit identifiserejuvvon vuogádatdoaimmaid ja viidáseappot ovddidit siskkáldas bearráigeahču ja doaibmastivrema.

Dása várrejuvvo 500 000 ruvdno. Dat lea ovttageardásaš juolludus.

Mearkkašumit ovddiduvvon áššis 024/26

Mearkkašupmi 1

Mearkkašupmi ovddiduvvon Norgga Sámiid Riikkasearvvis (NSR) Anne Henriette Nilut bokte. Lávdegoddeláhtut Norgga Sámiid Riikkasearvvis (NSR) Amalie Hansen Kristiansen Raste, Tor Gunnar Nystad, Kristin Sara, Jan Gunnar Tollefsen Kaino, Hanne Marion Gaup ja Nils Johan Persen Nango, Nordakalottfolket (NKF) Vibeke Larsen, Gry Warth, John Arne Markussen ja Knut Einar Kristiansen dorjot.

Lávdegotti eanetlohku oaivvilda ahte sámelága njuolggadusat konsultašuvdnageatnegasvuoda birra maiddái fertejit siskkildit geatnegasvuoda ja vuoigatvuoda konsulteret bušeahta birra.

Stáhtabušeahtta lea dat earjilmearrádus maid ráđđehus ja Stuorradiggi dahket mat eanemusat váikkuhit sámi servodahkii. Sámedikkiin berre ráđđádallat Sámedikki juolludemiid birra.

Sámedikki ekonomalaš eavttut leat dál sorjavaččat jahkásaš juolludemiin stáhtabušeahtas, maid stáhta mearrida ovttabeallásaččat. Vaikko Sámediggi maŋná 2018 lea ožžon eanet friijavuoda vuoruhit ruđaid siskkáldasat ovtta ollislaš bušeahtapoasttas, de ii leat Sámedikkis duohta váikkuhanfápmu ekonomalaš rámmaid dássái. Bušeahttaáššit leat čuldojuvvon sámelága konsultašuvdnageatnegasvuodas, mii dagaha ahte Sámedikkis ii leat formálalaš mieldemearrideapmi dakkár gažaldagain mat leat mearrideaddjin Sámedikki válldi čađaheapmái.

ILO-konvenšuvdna nr. 169 ja ON álgoálbmotjulggaštus gáibidit ahte álgoálbmogiin galgá konsulterejuvvot dakkár doaibmajuvvot birra mat njuolga váikkuhit sin, ja juolludus Sámediggái mearrida ollu dan ektui movt Sámediggi sáhtá čađahit iežas servodatdoaimmaid, mandáhta ja ovddasvástádusa sámi álbmoga ektui ja sámi giela, kultuvrra, ealáhusaid ja servodateallima ovddideami ektui. Ráđđádallangeatnegasvuoda ásaheapmi bušeahta hárrái lea mielde sihkkarastime duohta mielváikkuheami ja árra dialoga dakkár áššiin mat njuolga gusket sámi servodahkii. Ekonomalaš rámmat mat addojuvvojit geavahussii, leat mearrideaddjin dasa ahte nagodit go mii čoaudit daid hástalusaid mat mis leat.

Eanetlohku muittuha ahte Sámedikki bušeahttaortnet rievdaduvvui 2019 bušeahtas, go juolludus biddjojuvvui ovtta rámmán Gieldda- ja ođasmahtindepartemeantta bušeahtas. Dán ortnega mielde galgai ráđđehus jahkásaččat ráhkadit stuorradiggedieđáhusa sámi giela, kultuvrra ja servodateallima birra.

Vásáhusat čájehit ahte jahkediđáhusat unnán leat leamaš mielde nannemin Sámedikki dain surggiin maid dat leat gieđahallan, ja ahte dat leat šaddan eanet ja eanet bagadussan. Maŋimus golbma jagi leat dat lasáhusat maid Sámediggi duodai lea ožžon, boahtán Stuorradikki bušeahtamearrádusaid bokte, ii ge ráđđehusa evttohusaid bokte. Dát lasáhusat leat addojuvvon friija ruđaiguin, nu mo Sámediggi lea ohcalan mánggaid jagiid. Lea buorre go Stuorradiggi dahká dáid justeremiid, muhto čájeha seammás ahte dábálaš bušeahttaortnet ii doaimma nugo lei jurddašuvvon.

Ođastus 2019:is ovdanbuktojuvvui nannet ekonomalaš iešmearrideami. Áigumuš rievdeamei hárrái ollašuvvá easka dalle go Sámediggi maid konsulterejuvvo juolludeami sturrodaga hárrái.

Eanetlohku bivdá danne ahte bušeahttaortnet mii ásahuvvui 2018:s evaluerejuvvu, ja bivdá sámediggeráđi bivdit ráđđehusa farggamusat bidjat johtui dakkár barggu ovttas Sámedikkiin.

Lávdegotti eanetlohku vuordá ahte ráđđehus váldá Norgga álbmotrievttálaš geatnegasvuodaid duodas ja ásaha konsulterema Sámedikki juolludusain fásta vuohkin. Ii leat dohkálaš ahte Norga nu dehálaš áššesuorggis go dát, mas lea sáhka sámi iešmearrideamis, bidjá iežas álbmotrievttálaš unnimusdássái.

Mearkkašupmi 2

Mearkkašupmi ovddiduvvon Norgga Sámiid Riikkasearvvis (NSR) Anne Henriette Nilut bokte. Lávdegoddeláhtut Norgga Sámiid Riikkasearvvis (NSR) Amalie Hansen Kristiansen Raste, Tor Gunnar Nystad, Kristin Sara, Jan Gunnar Tollefsen Kaino, Hanne Marion Gaup ja Nils Johan Persen Nango dorjot.

Lávdegotti eanetlohku čujuha dasa ahte čujuhuvvo ahte Sámediggi lea ožžon mearkkašahti lasáhusa juolludus maŋimus jagiid. Go geahččá lassáneami ovttas stáhtabušeahta ovdánemiin muđui, ja ovttas ollislaš juolludemiiguin sámi ulbmiliidda, de čájehuvvo eará govva. Sámediggi ja sámi ulbmilat eai leat duohtavuodas vuorohuvvon stáhtabušeahtas.

Maŋjel go ođđa bušeahttaortnet doaibmagodii bušeahttajagi 2019 rájes, ja juolludeamit sámi áigumušaide válđoáššis čohkkejuvvojedje postii 50 Gieldda- ja ođasmahtindepartemeantta vuolde, de lea Sámedikki oassi ollislaš juolludemiin sámi áigumušaide njiedjan sakka. Oassi lei birrasiid 49-51% áigodagas 2016-2018. Jagiin 2023 ja 2024 lei dat 39 %, vuolimus dássi olles áigodagas 2004-2025. Jagis 2025 lei dat oassi 41 %, daningo Stuorradiggi lasihii 50 miljon ru soabaheami bokte gaskal ráđđehusbellodagaid ja SV.

Jahkái 2026 čájeha stáhta ollislaš rámma lagabui 2 miljárdda ruvno sámi áigumušaide, muhto das hálddaša Sámediggi dušše 41 %. Dat mearkkašahti lassáneapmi maid ráđđehus čujuha, boahtá eanas dan sivas go

juolludusat stáhta iežas etáhtaide ja doaibmabijuide leat lassánan, ii ge dan sivas go friddja ruđat sámi álbmotválljen orgánii leat lassánan.

Oassin das mii lohko "sámi ulbmiliidda" stáhtabušeahas, lea ovdamearkka dihte Boazodoallohálddašeapmi, Eanandoalldirektoráhta ja Stáhtahálddašeaddji vuolde, meroštallanvuodđun vaikko dát lea stáhtalaš eiseváldidoaimma ja hálddašeapmi. Duohta doaibmamunni Sámediggái álbmotválljen álgoálbmotorgánan lea dasto unnit go dat obbalaš juolluduslogut addet áddejumi.

Lea bastevas ja systemáhtalaš erohus Sámedikki iežas bušeahhtadárbbuin ja dain duohta juolludemiin mat dahkkojuvvojit. Sámediggi lea ollu jagiid dieđihan dárbbuid mat eai leat ollašuohttojuvvon ráđđehusas, seammás go bušeahhta reálageassin lea leamaš heittot. Go bálká- ja haddelassáneami geassit eret, de šaddá reálagollolassáneapmi ollu unnibut go dat nominála bušeahhta logut orrot čájeheamen, erenoamážit go geahččá dan ektui ahte Sámediggi seamma áigodagas lea ožžon eanet ja eanet doaimmaid, earret eará leat ollu eanet gieđdat mielde sámegeiela hálddašanguovllus.

Go buohtastahtá stáhtabušeahtain ollislaččat, de lea dat oassi mii juolluduvvo sámi áigumušaide oktiibuot duohtavuodas bisson seamma dásis dahje lea njiedjan daid maŋemus guoktelogi jagi. Sámi ulbmilat ledje 0,97 promilla ollislaš stáhtabušeahas alimus dásis 2007:as, njiejai 0,72 promillii 2016, ja lea 0,89 promilla 2025:as. Dat lea ain vuolleis go dat alimus dássi mii lei 18 jagi dás ovdal.

Go earenoamáziid geahččá Sámedikki iežas bušeahhtarámma, de lea vel eanet bisánan. Sámedikki oassi juolludeamis sámi áigumušaide lei 0,36 promilla jagi 2004:is, lei 0,40 promilla alimus dásis jagi 2008:is, ja lea fas 0,36 promilla jagi 2025:as, juste seamma dássi go badjelaš guoktelot jagi dás ovdal. Sámedikki iežas rámmat eai leat čuvvon stáhta obbalaš gollolassáneami

Dat mearkkašahtti lassáneapmi maid departemeanta čujuha, lea eanaš bohtán lassáneami bokte stáhta iežas etáhtaid juolludusaide ja doaibmabijuide, ovdalii go friija ruhta sámi álbmotválljen orgánii. Dát minstar lea prinsihpalaččat váttis. Dát hedjonahtá Sámedikki autoritehta ja vejolašvuoda duođas politihkalaččat stivret sámi servodaga ovdáneami, ja dat lea mearkan dasa ahte sámpolitiikalaš hástalusat álkibut čovdojuvvojit stáhtalaš ruhtajuolludemiid bokte go Sámedikki doaibmamuni nannema bokte. Dat lea juste nuppe ládje go duohta sámi iešmearrideapmi.

2027:as galgá ráđđehus vuosttaš geardde raporteret Duohtavuoda- ja seanadankommišuvvna čuoovoleami birra. Sámedikkis lea mearrideaddji rolla Duohtavuoda- ja seanadankommišuvvna čuoovoleami oktavuodas, ja lea beallemuttus ođđa vuđolaš regionála kártemiin sámi fáladagaid ja dárbbuid ektui maŋjá go raporta ilmmat.

Lea maiddá stuora gaska daid dárbbuid gaska mat dieđihuvvojit Sámediggái sámi ásahusain, organisašuvnnain ja siviila servodagas, ja daid ruđaid gaska maid Sámediggi beassá geavahit sámi giela, kultuvrra ja servodateallima ovddideapmái. Ovdamearkan leat sámi museat ja lágádusat mat leat Sámedikki bušeahhta vuolde. Našunála museat ja lágádusat leat ožžon dássidis lassáneami iežaset ekonomalaš rámmaide, muhto sámi ásahusaide ii leat dáhpáhuvvan sullásaš lassáneapmi mii attášii daidda dásseárvosaš eavttuid. Sámediggái lohpiduvvui kulturlokten mannan stuorradiggeáigodagas, muhto dat ii čađahuvvon goassege. Dat 50 miljon ruvnnu maid Sámediggi oaččui 2025:as stuorradiggešiehtadallamiin, lea geavahuvvon addit ásahusaide vuoiŋgastanbottu maid sii leat dárbbasan, muhto dat gokčá guhkin eret duohta dárbbuid.

Lávdegotti eanetlohku vuordá ahte ráđđehus váldá duođas Sámedikki ekonomalaš ovdáneami. Nominála lasáhusat mat jeavddalaččat ovdanbuktojuvvojit "áŋgiruššamin", eai dávis daidda bargguide maid Sámediggi lea ožžon, eaige daidda ásahusaide main Sámedikkis lea ovdasvástádus.